

Valdybos narių pareigos ir atsakomybė. Mandatas

Dr. Irmantas Norkus
Vadovaujantis partneris

2019-12-16

Valdybos narių atsakomybė (“Kas kontroliuoja nepriklausomus valdybos narius?”)

Pareigų visuma: Civilinis kodeksas, Įstatymai (ABĮ, VĮ), Įstatai, reglamentas, sutartis

Fiduciarinės pareigos: rūpestingumo, lojalumo, interesų konfliktų vengimo, konfidencialumo pareigos

LAT: „valdybos narys, kaip ir bet kuris kitas įmonės vadovas, privalo būti **maksimaliai atidus bei rūpestingas** ir daryti viską, kas nuo jo priklauso, kad būtų užtikrinti įmonės ir jos akcininkų interesai“.

Objektyvaus elgesio standartas. Jei vadovas turi specialiųjų žinių – standartas aukštesnis

Valdybos narių atsakomybė (“Kas kontroliuoja nepriklausomus valdybos narius?”)

- LAT: prieš priimdami sprendimą valdymo organo nariai būtų pakankamai **susipažinę su visa reikiama informacija**. OECD: „The principle calls for board members to act **on a fully informed basis**, ... they should be satisfied that key corporate information and compliance systems are fundamentally sound“.
- Valdybos nario pareigoms atlikti kiekvienas narys **turi skirti pakankamai laiko ir dėmesio**.
- Valdybos narys turi veikti **bendrovės ir jos akcininkų** interesais. LAT: *Tačiau vienokių ar kitokių asmeninių interesų turėjimas neatleidžia bendrovės valdymo organo nario nuo jo fiduciarinės pareigos veikti išimtinai bendrovės interesais*
- Interesų konfliktų vengimo, konfidencialumo pareigos

Ar reikia griežtinti valdybos narių atsakomybę?

Lietuvoje valdybos narių atsakomybė yra **neribota ir solidari** (bendrai kelių asmenų padaryta žala atlyginama solidariai). Balsavo „prieš“, „susilaikė“?

Išvestiniai ieškiniai. Bet kuris akcininkas gali teikti ieškinius valdybos nariams dėl žalos bendrovei atlyginimo. LAT: Akcininkas, turintis 1 akciją gali teikti tokius ieškinius.

Civilinės atsakomybės draudimas

Valdybos mandatas, lūkesčių laiškas

- **Mandatas pagal Įstatymą:**

Strateginis valdymas ir rizikų kontrolė: tikslų, strategijos ir valdymo struktūros nustatymas, vadovo skyrimas, vadovo kontrolė, svarbiausių sprendimų ratifikavimas

- **Mandatas pagal paskyrimą** - Lūkesčių raštas (laiškas).

Siekama „verslo vertės augimo, dividendų ar pelno įmokos pajamingumo, **nacionalinio saugumo interesų** užtikrinimo, **strateginių projektų** įgyvendinimo“

Laiške nurodomi veiklos prioritetai, **esminiai veiklos vertinimo rodikliai**, atskaitomybės poreikiai, įgyvendinami valstybei svarbūs ekonominiai projektai. „...nustatomas bent 1 (vienas) vertinimo rodiklis“.

Ar yra KPIs sistema pamatuoti valdybos narių darbo rezultatus?

Table 4. Board evaluations

	Top-down evaluation by ownership function	Have formal requirements to process and procedures been established?	Self-evaluation of performance by the board (formal/informal)	Are external facilitators involved?	Do the results of the evaluation process play a role in board nominations?
China	Yes	Yes	Informal	No	Yes
Egypt	No	No	Informal	No	Yes (informally)
India	No	Yes	Informal	No	Yes (informally)
Korea	Yes	No	Informal	No	Yes (informally)
Malaysia	No	No	Informal	Recommended. Not yet in practice	No
Morocco	No	Yes	Formal	Recommended. Not yet in practice.	No
Sweden	Yes (annual)	Yes	Formal	Yes (regularly in most companies)	Yes (informally, chair talks to owner)
Thailand	Yes	Yes	Formal	Yes	No
Viet Nam	Yes	Yes	Informal	No	Yes (informally)

Source: Questionnaire responses provided by the national authorities in 2017; OECD (2013); OECD (2017 forthcoming)

Valdybų savęs vertinimo būdai:

- pildoma valdybos nario savęs vertinimo forma
- nepriklausomų ekspertų pasitelkimas

Ačiū už dėmesį